

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,

a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplaca Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numele singuratici à 5 cr ! se vând la »Tipografia», soc. pe acțiun

Numele singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești

„Asociațiunea“.

(m.) Este afară de ori-ce îndoială, că »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român», care își ține Duminică adunarea generală în Deva, este cea mai principală reuniune a Românilor de sub coroana Sfântului Ștefan, care trebuie să aibă un rol capital în dezvoltarea culturală a poporului nostru.

Statutele îi permit, și impun totodată, o activitate largă pe teren cultural-economic și pe lângă aceasta, însemnătatea ei rezidă în aceea, că ea e deopotrivă a inteligenței, ca și a țărânilor, ea poate pătrunde în fiecare pătură socială a poporului nostru și angajează la muncă și jertfă deopotrivă pe inteligență, ca și pe meseriași sau țărani.

Organizația ei, cu desparteșiminte la țeară, este foarte potrivită; fiecare desparteșiminte este un mic centru, care în cadrul statutelor și regulamentelor desvoltă activitatea, ce o desvoltă în mare centru principal, în frunte cu comitetul central.

Cu un cuvânt »Asociațiunea» noastră are o sferă de activitate din cele mai mari și organizație foarte democratică și liberală. Ea nu e exclusivistă, ca alte societăți; ori-care Român poate intra în șirul membrilor ei și poate apoi lucra pentru înaintarea culturii și literaturii, în cadrul vast fixat în statute.

Astfel stând lucrurile, ori-cine s'ar fi așteptat, ca »Asociațiunea» să fi făcut mai mult pentru literatură și cultură; s'ar fi așteptat cu drept cuvânt, ca »Asociațiunea» să fi tăiat o brazdă adâncă în agrul nostru cultural, pe care să o resimtă tot mai tare Românii și să o recunoască cu admirație străini.

De altă parte s'ar fi așteptat, ca »Asociațiunea» să intre tot mai mult în popor și să lătească în toate păturile sămânțele culturale.

Nu zicem, că nu s'a lucrat în direcțiile aceste și trebuie să recunoaștem, că s'a și ajuns la unele rezultate îmbucurătoare, dar' totodată trebuie să mărturisim, că nu s'a făcut destul, nu s'a făcut atâta, cât ar fi trebuit și cât s'ar fi putut face.

Causele? Ele stau în legătură cu trei factori, pe cari trebuie să-i avem în vedere, voină a face judecată asupra activității »Asociațiunei» noastre. Acești factori sunt: împrejurările, publicul și conducerea.

Împrejurările ne-au fost și ne sunt nefavorabile, ca se putem progresa pe teren cultural, și ele negreșit că au influență și asupra desvoltării »Asociațiunei». Causele mai mari însă le aflăm în noi înșine: în publicul nostru și în conducere.

E cunoscut puținul interes al publicului nostru față de chestiile culturale, pentru cari e greu de înduplecat să aducă jertfe materiale. În privința aceasta auzim adese-ori plângeri și aceasta e cauza, că literatura și cultura noastră n'a putut face progres mai mare. De acest indiferentism a avut parte și »Asociațiunea», care într'un timp luase față de ea proporțiuni înspăimântătoare: membrii se împușinasă de tot și indiferența se înstăpânea tot mai mult.

La aceasta vor fi contribuit mai multe împrejurări, dar' de sigur, că una dintre cele mai principale a fost conducerea. Nu înțelegem adică »Asociațiunea» ar fi fost rău administrată, ci înțelegem, că direcția în care a fost condusă, n'a fost potrivită a contribui ca în public să crească interesul față de ea. Și nu numai centrul a fost astfel condus, ci și desparteșimintele. »Asociațiunea» nu pătrunsese mai de loc în popor, nu era (și este și azi puțin) popularizată și făcuse puțin pentru cultura țărânului, pentru a lărgi cercul de cunoștințe a acestuia.

Se scria și se accentua scopul acesta, dar' nu se făcea mai nimic pentru ajungerea lui. Bibliotecile populare nu

erau și desparteșimintele nici nu se ocupau cu înființarea lor; din centru nu se edau cărți pentru popor; la adunările desparteșimintelor țărâni nu luau parte, ear' dacă participau ici-colo puțin, nu profitau nimic, căci dacă li-se ținea vre-o disertație, era ținută în o limbă puțin înțeleasă pentru ei.

De un timp încoace însă lucrurile încep a se întoarce spre bine. »Asociațiunea» în timpul din urmă a luat un avânt, care nu l-a avut nici-când mai nainte. Interesul publicului față de ea crește, membrii se înmulțesc, se înființează nouă desparteșiminte și în general un dor de activitate se manifestă pretutindenea.

Credem că nu greșim, dacă acest avânt, ce începe a se ivi, îl atribuim ca merit al centrului, al conducerii. De câțiva ani comitetul și vrednicii angajați ai biroului și-au dat toată silința, ca să producă o vie mișcare în public, față de »Asociațiunea», și să o popularizeze. Aceasta a succes. Adunările generale din urmă, în parte la propunerea conducerii centrale, au luat măsuri foarte favorabile pentru desvoltarea »Asociațiunei». Din centru apoi dorul de lucru, de progres s'a lătit și la țeară, în desparteșiminte, cari tot mai mult spor arată și activitatea cărora dă rezultate tot mai frumoase.

Eată calea adevărată, care în trecut de fapt puțin s'a urmat.

Dacă pentru cultura claselor inteligente putem să facem creațiuni, negreșit să le facem, dar' în nici un caz să nu uităm de popor; pentru luminarea lui să lucrăm mai mult, în centru ca și în desparteșiminte.

»Asociațiunea» a creat școala de fete, va ridica »casa națională», edă »Transilvania» și sub auspiciile ei se face »Enciclopedia română», tot atâtea mijloace culturale pentru inteligență. Pentru popor s'a făcut puțin; abia acum s'au început lucrările și pentru cultivarea poporului, neglijat în trecut. Prin desparteșiminte se fac biblioteci populare și adunările sunt cercetate tot de mai mulți țărani. Biroul central pregătește un catalog de cărți populare, alcătuit cu îngrijire și pune baza unei »biblioteci populare» prin concursul publicat pentru prima broșură.

Aceste sunt începuturi modeste, dar' începuturi în o direcție sănătoasă. »Asociațiunea» numai așa își va putea împlini misiunea, dacă va pătrunde în popor, dacă mai nainte de toate va lucra pentru cultivarea țărânului român prin toate mijloacele, ce-i stau la dispoziție. Aici, la țărani trebuie să-i aibă ea baza puternică, pe care poate apoi zidi creațiuni solide culturale și pentru clasele inteligente.

Credem, că adunarea dela Deva va contribui și ea, ca »Asociațiunea» să urmărească tot mai mult direcția apucată de nou și va da impuls centrului și desparteșimintelor să lucreze mai intens și de fapt pentru luminarea țărânului, care în trecut din partea »Asociațiunei» a fost mai mult neglijat.

Sibiu, 22 Aug. n.

SZÉLL LA ISCHL. Știrea despre mergerea prim-ministrului maghiar Széll la Ischl se confirmă. Ministrul-president al Ungariei va merge însă întâiu la Viena ca să confereze cu colegul seu austriac, contele Thun. Tema va fi sigur chestia delegațiilor.

Căderea cabinetului german. În urmarea respingerii importantului proiect de lege despre canalizare, prezentat parlamentului german, poziția cabinetului din Germania e zdruncinată. Se telegrafează dela Berlin, că guvernul și-ar fi dat deja demisia. Pe astăzi se așteaptă știrea împărțirii ca să iee dispozițiile necesare.

Adevărul doare. Nimic nu doare așa de rău ca adevărul spus în fața celui-ce caută cu ori-ce pref. să-l ascundă. Zilele trecute a apărut în Germania o broșură, intitulată »Das magyarische Ungarn und der Dreibund», în care trebuie să se spună grozave adevăruri guvernărilor noastre, pentru-că guvernul maghiar s'a grăbit să-i oprească intrarea în Ungaria, ear' ministrul unguresc de comunicație i-a datras debitul postal. Și cu aceasta guvernul maghiar crede că a îngropat adevărurile cuprinse în broșură!

ÎNFRĂȚIREA DELA BEIUȘ. După înfrățirea dela Arad, a urmat înfrățirea dela Beiuș. Firesc lucru, fiindcă Beiușul e patria lui — Mangra. Ziarele maghiare aduc rapoarte lungi despre sărbările maghiare aranjate acolo, Duminică, în ziua Sfântului Ștefan, și sunt vesele că Românii din Beiuș n'au ascultat de cuvintele agitatorice ale »Tri-bunei», nu s'au supus terorismului ultraștilor și n'au aranjat — contra-demonstrație. Va se zică, de asta se temeau patrioții!

Un discurs.

Vineri, 18 August, s'a desvîlțat momentul ridicat în Saint-Privat (El-sația) în memoria celor căzuți în lupta purtată acolo la 1870. Cu ocaziunea aceasta, împăratul german a rostit o vorbire, remarcabilă prin următoarele cuvinte:

»Voesc ca acestei figuri să-i se atribue o însemnătate generală. Ea stă pe acest câmp, pătruns de sânge, ca o pază pentru toți soldații bravi căzuți aci, din ambele oștiri, atât franceze, cât și germane; căci cu vitejie și eroism s'au coborât în morment glorios și soldații francezi, luptând pentru împăratul și patria lor. Ear' când stindardele noastre, aceste mărimi se vor închina înaintea statuii de bronz și vor fâlșai melancolic deasupra mormintelor iubitorilor canarazi, să fâlșie și deasupra mormintelor adversurilor nostri, și să le șoptească tainic, că eu o stimă plină de melancolie ne aducem aminte de morții viteji».

Întreaga vorbire a împăratului Wilhelm a fost dusă de altcum tot pe tonul acesta, conciliant și plin de recunoștință față de vitejii adversari, ceea-ce e acum viu comentat în presa europeană.

Delegațiunile.

Cereurile politice continuă a se ocupa cu eventualitatea împedecării alegerii delegațiilor în reichsrath-ul austriac și se pare că s'au împăcat chiar cu ideea, că anul acesta nu vor fi delegațiuni. O foaie din Berlin, de regulă bine informată, o spune ca fapt sigur, că partidele opoziționale germane din Austria dispun de atâta forță ca să poată împedea de astă-dată prin obstrucție alegerea delegațiilor; dar' crede că prin aceasta Nemții din Austria nu-și vor ajunge scopul, pentru-că guvernul nu va ceda nici în urma acestor greutăți, pe cari va ști să le învingă. Tot așa a fost și cu pactul. Și atunci Nemții voiau să aducă la cădere pe Thun, dar' nu le-a succes și pactul totuși s'a legat. Probabil se va afla și acum o modalitate, d. e. ca guvernul maghiar să convoace delegațiunea ungără, pentru-ca să voteze din a sa parte aceea ce e necesar pentru afacerile comune și se va mulțumi cu aceea, ca în cealaltă parte a monarhiei să se recurgă și mai departe la paragraful de nevoie, fără a-și mai bate mult capul cu factorul constituțional, cu delegațiunea austriacă. Fiește că pe calea aceasta se poate; și s'ar pute și pe multe alte căi; căci în definitiv statul și popoarele din stat trăiesc și mai departe, ori-care ar fi sistemul de guvernare, căruia sunt supuse.

Au capitulat.

»Svabii din Jamul-mare (Bănat) au capitulat în fața pînților și a mustefelor soviniștilor Vargies. Comunicându-li-se în ședința consiliului comunal anularea deciziei lor, luat cu privire la purtarea protocolului de sepe ședințele reprezentanței comunale în limba lor, cea germană, — în loc să apeleze cassarea volnică și ilegală, s'au pus să repareze conștient ce l-au fost luat mai nainte. Au adus în unanimitate alt conștient, de cuprinsul, că consiliul comunal din Jamul-mare a fost rău înțeles; pentru-că el n'a cerut ca limba germană să-i fie exclusivă limbă protocolară, ci a cerut ca pe lângă limba statului, procesele verbale să se poarte și în limba germană, pentru-ca membrii consiliului comunal se poată controla corectitatea lor. Svabii fac apoi promisiuni solenne de bună purtare »patriotică» și asigură pe cei-ce-i guvernează, că nouă generație din Jamul-mare nu va mai avea trebuință de procese verbale purtate nemțește, fiindcă se crește în spirit curat unguresc. Ear' în urmă, protestează voinicșii Svabii în contra ofenselor ce li-s'au adus din partea celor-ce trag la îndoială sentimentele lor patriotice.

Noa, că s'a tare minunați Svabii din Jamul-mare!

Maghiarisarea.

Se știe ce indignare nemărginită a provocat în presa maghiară știrea, că guvernul din Saxonia a dat ordin organelor sale subalterne, să nu iee în considerare legea din Ungaria despre maghiarisarea numelor de localități, ci în comunicația oficială cu cei din Ungaria să folosească și mai departe numirile germane ale localităților din Ardeal.

Știrea a fost desmișcată din partea guvernului din Saxonia ca neadeverată; presa germană continuă însă a se ocupa cu această temă, extrem de importantă.

Căci fapt e, că nime nu poate sili pe cei din Germania să scrie pe scrisori Nagy-Szeben în loc de Hermannstadt, precum nu-i poate sili nime nici pe cei din România să schimbe Sibiuul cu numirea ungurească a acestui oraș. Ce va face deci guvernul maghiar? Va detrage debitul postal dela scrisorile cu adrese nemaghiare? În cazul acesta își poate atrage un conflict internațional cu statele interesate. Va primi deci frumos scrisorile cu adrese străine și le va duce la locul destinației; și tot ce va pute face este, că prin funcționarii sei proprii, în cursul transportului, va șterge de pe scrisori numirile străine, și le va înlocui cu numiri ungurești.

În chestia aceasta le dă de altcum bună lecție Maghiarilor ziarul »Münchener Neueste Nachrichten», care scrie următoarele:

»Iritația ziarelor din Budapesta, pentru afirmativa ordonanță a ministrului din Saxonia, ca numele orașelor din Ungaria să fie scrise nemțește, ca de veacuri, ne arată eărăși evident, cum ura fanatică în contra Germanilor și grandomania, are asupra Maghiarilor influențe răpitoare de minji. E o aroganță fără păcheie considerarea de amestec în treburile interne ale Ungariei, dacă d. e. pe o scrisoare e pusă numirea Pressburg, sau alt nume german a unei localități din Ungaria. Pentru fiecare German, — fie că e vorba de o autoritate publică sau de un om particular, — e de sine înțeles obligamentul de a scrie în comunicația cu Ungaria nemțește numele localităților. Noi nu cunoaștem orașele altcum decât ca: Pressburg, Oedenburg, Hermannstadt, Kronstadt etc. Ce ne privește pe noi, cei din Germania, iscodirea volnică și forțată a numirilor maghiare de localități? Ar trebui să fim desbrăcați de ori-ce sentiment național, dacă am da mână de ajutor la maghiarisarea localităților germane, isvorită din cea mai mare ură față de Germani.

Cel-ce n'a studiat în mod privat această limbă asiatică, nu poate absolut de loc nici să exprime, nici să-și păstreze în memorie aceste numiri. În privința aceasta a observat bună pro-

cedură, direcția postelor din imperiul german, încă la începutul anului, pentru-că în șematismul ce l-a dat publicității, localitățile din Ungaria sunt numite nemțește, ear' ungurește numai în parentesă. Sperăm, că direcția căilor ferate din imperiu va face asemenea».

Sîntem siguri, că presa maghiară nu va lua notiță despre lecția meritată ce le-o dă Maghiarilor marele organ de publicitate din München. Sau dacă o va face, numai pentru aceea o face, ca să provoace guvernul unguresc să iee măsuri energice în contra acestui organ »calumniant de Maghiari», și să-i detragă debitul postal! Asta-i leacul maghiar, pentru ziare ce scriu — adevărul.

Dreptul administrației generale.

Sir Francis Philip, în introducerea ce o face nemuritoarelor sale epistole, învață poporul englez, pe cel mai constituțional popor, că libertatea chiar așa se apără, ca proprietatea. Poporul român, care de două mii de ani își apără moșia sa, se vede a fi predestinat încă la lupte și mai gigantice, căci libertatea e un bun fără care moșia națională nu se poate conserva și nu va pute fi conservată nici-odată în viitor.

Să ne întoarcem pe un moment privirile spre punctul acela al Africii-sudice, unde adevărul acesta ni-l revelează procedura înspăimântătoare a Angliei față de colonia olandeză Transvaal. O mică colonie se așează în vecinătatea Capului de bună speranță, se desvoltă politicește și când e se se consolideze, la amenințările Angliei cedează teritoriul și se mută cu un grad mai spre Nord. Aici se crede liniștită, fiind despartită de teritoriile britanice prin un fluviu imponent; la anul 1872 Anglia își pune ochii pe teritoriul acesta deschis pentru civilizație și provoacă eărăși pe Olandezi să-i cedeze țeara și ei cedează eărăși, își ridică corturile și se mută peste văi, în Transvaal. Abia-și formează o cetate acolo, Britania iritată de câmpurile producătoare de aur amenință direct cu războiul frumoasa republică a Transvaalului. Cei din Transvaal nu și-au apărut moșia, prin urmare au perdit rostul liberei dispunerii de soartă și în aceasta cea mai admirabilă însușire la un popor, simțul de libertate, fără de care un popor nu merită viață, nu merită a fi numit popor.

Ne vom mai întreba oare, că momentul care a fost când trebuia la tot cazul să reziste Olandezii la pornirile de cucerire ale superbului Albion? Trebuia din primul moment să facă tot ce preținde apărarea dreptului de proprietate, să iubească țărâșoara lor, din iubirea aceasta sorbind consolare pentru calamitățile despotismului și să se aprovizioneze cu puști Dum-Dum pentru răfuială nefcunjurabilă cu niște hoți deghisați sub măști de oameni civilizați.

Acuma nu au unde să se retragă; țeara lor le va fi mormântul, pentru-că nu o au iubit, fi vor îngrășa straturile, ca să producă fructe dulci pentru leul britanic.

Scoți fiind Românii din parlament, din administrația comitatensă, din municipii, au urmat să fie scoți și din administrațiunea generală a statului. Dar' această impusătură e atât de adâncă, încât pumnulul dușmănos pare a fi trecut prin corpul național și mult sânge va curge, când va fi se fiesc din rană.

Arthur Desjardins, membru al academiei franceze, în opul seu »La Liberté politique dans l'état moderne» s'a văzut constrins de mișcările tot mai amenințătoare socialiste, a se ocupa într'un capitol special cu acest nou product al vieții de stat.

Eu cred, că drepturile politice actuale nu sînt îndestulătoare pentru popoarele cari servesc progresului, cu atât mai remarcabil este prin urmare, că numitul jurisprudent și bărbat de stat a deschis așa zicînd drumul prin celebrul seu tractat la înțelegerea practică a drepturilor constituționale, când concludă, că un popor, care nu e înrîurîntă adecuată în administrațiunea generală, nu este »sui juris».

Până-cînd poate dura starea aceasta la poporul român din statul ungar fără a cauza surparea edificiului național, eu nu o pot profeti; dar' urmările directe le pot fixa taxative.

În ramurile vieții publice, unde afacerile trebuie noștri de drept și unde

se subordonează rezolvirea lor concepțiilor foarte relative ale iubirii de dreptate și ale echității, dacă organele publice nu țin în vedere interesul proximal al poporului, care numai prin o organică legătură dintre litiganti și funcționari e posibilă, nu vor fi administratori, ci vor figura ca niște preoți ai unui cult străin, cari se vor impune pe sine de idoli, ducând o existență separată de a poporului.

În ramurile, unde se pretinde inițiativă din partea funcționarului, unde are mână liberă, dacă face bine poporului, nu o poate face fără a continua imputarea internă, că a servi onest un element străin e primul pas de a se asimila cu el.

Aceste sunt așa obicinuete efecte, ca reversul și aversul unei monete! Dar' acest conflict neresolvabil numai cu punerea în cumpănă a forței naționale se perpetuează în toate măsurile de ordine generală, produce confuziile, cari nu se pot aplana numai prin teroare, va să zică are toate notele unei administrații rele și suspecte.

Aceste stări nedefinibile au produs acea stare, că în Ungaria responsabilitatea ministerială e monopol pentru popor, din care este guvernul, ear' că chiar prin responsabilitatea aceasta e posibil constituționalismul, — e principiu de drept public.

Administrația aceasta teroristică a produs și produce mereu ordinațiuni ministeriale, cari regulatează de pe înălțimi aproape suverane și absolutiste, rapoarturi, cari fiind inerente maiestății poporului — pretind legitimerare națională.

Administrația de azi a Ungariei, unde așa se vede încă n'au părăsit razele înaltelor concepțiuni ale Romanilor și ale dlui Desjardins despre postulatele administrației generale, se poate asemăna cu o climă geroasă, în care vegetația mea perfectă la o singură suflare de vânt, se nimicește, căci tot astfel un simplu decret ministerial îți poate cassa dreptul de asociare, de adunare, de alegător, de liberă cugetare, chiar și de libertate religioasă.

Dar' se va zice, că Maghiarii sunt par excellence buni administratori, ca să le lăsam în deplină încredere în administrație; că ei sunt popor, cari sub administrație străină pier ca muștele la apropierea gerului; că administrația generală le compete cu drept.

Dar' cine va pute zice, că noi Românii nu sîntem chiar așa buni administratori; cine va nega excelentele aptitudini ale poporului român administrativ; cine va fi atât de superficial să nu prevadă nimicirea sigură a națiunii noastre, dacă nu va avea organele sale proprii administrative și cine ar fi atât de mic de suflet să contesteze Românului dreptul cel mai vechi public, dreptul prin care Cornelius Lulla Felix a câștigat nemurire numelui și norocului său, dreptul, de care avem cea mai mare lipsă, dreptul administrației generale?

Dr. Cassiu Maniu.

Din trecutul „Astrei”

(Disertație.)

Ziua de azi, pentru despărțământul XXIII al „Asociației” și pentru toți spriginitorii propășirii noastre culturale, aflători pe teritoriul acestui despărțământ e zi mare, zi de serbătoare. Cu suflet înălțat, cu inimă veselă, cu gânduri sênine ne-am adunat să vedem, că despărțământul nostru, care e un membru în corpul „Asociației” pentru literatura română și cultura poporului român, unica reuniune culturală, unicul

*) Cetăți la adunarea generală a despărțământului XXIII. (Turda).

FOIȚA „TRIBUNEI”

Cei doi prieteni.

Traducere.

În Florența, oraș bogat și vestit în Italia, marele ducat al Toscanei, trăiau pe vremuri doi aristocrați avuți și cu vază, Anselmo și Lotario, cari erau prieteni atât de intimi, încât lumea nici nu-i numia altcum decât „cei doi prieteni”.

Amândoi erau necăsătoriți; oameni tineri, de etate egală și cu egale sentimente, motiv suficient pentru a se stringe tot mai bine legăturile prieteniei lor.

E adevărat, că Anselmo era mai mult accesibil pentru aventuri amoroase decât Lotario, care-i dedica vînatului vremea liberă, dar' totdeauna, când i-se oferea ocaziune, Anselmo își jertfea tot așa pasiunile, amăsura dorințele lui Lotario, cum alte-dăți renunța earăși Lotario la plăcerile sale particulare, pentru a pute face plăcere lui Anselmo. În modul acesta dorințele lor se întîlneau totdeauna, astfel, că un ciarsonic nu putea fi mai bine regulat și mai punctual.

Anselmo se înamorasese cu nespusă pasiune într-o fată de frunte și frumoasă din Florența, a cărei naștere și valoare personală îl îndemnasera să-i ceară mîna dela părinți, după ce mai întăiau jînușe sfat cu amicul său Lotario, fără

focular viu de lumină al tuturor Românilor de dincoace de Carpați, întrucât a înțeles scopul marelui și sfînt al „Asociației” de a lucra pentru dezvoltarea literaturii române și înaintarea în cultură a poporului român; întrucât i-a succes să răspîndească în păturile poporului nostru razele isorvite dela centru amăsurat chemării sale înalte. Ne-am adunat așadar — onorat public și iubiti ascultători — să ne dăm seama cu judecată rece și nepreocupată de rezultatele, la cari a ajuns despărțământul nostru în realizarea problemelor sale și să chibzuim căile pe cari activitatea despărțământului în direcția indicată ar deveni mai intensivă, mai roditoare.

Cu ocaziunea aceasta cred că e binevenit să aruncăm o ochire repede în trecutul „Asociației”, să vedem momentele mai însemnate în dezvoltarea ei, să contemplăm cum din planta tină rădăcină în Ardeal — inima românismului — a crescut arborele fainic, care cu superbie își întinde ramii vînoși peste toți Românii de sub coroana Sfîntului Ștefan și adăpostește la trunchiul său în nisuițele lor de a-și cultiva limba și istoria, a-și păzi cu sumpătate datele, obiceiurile, portul, a-și conserva neatinșă și a-și manifesta ființa etnică-istorică, a-și lumina mintea, a-și nobilita inima.

Reprivirea aceasta va avea folosul de a prezenta în lumină mai mare însemnătatea „Asociației” în sinul poporului nostru, căci în veacul nostru înaintat importanța unui popor în concertul națiunilor culte residă nu numai în forța lui numerică, ci și în starea lui culturală avîntată, în forța spirituală, ce-l face factor hotărîtor în progresul omenirii spre civilizație.

Ear' barometrul gradului de cultură, la care a ajuns o națiune, e numărul asociațiilor sale culturale, e căldura și devotamentul cu care îmbrățișează fiii sei aceste asociațiuni, și rivna arzătoare, cu care lucră la realizarea scopurilor acestora. — O privire în apusul mare și cult ne va face să cuprîndem toată adevărata curentului din timpul modern.

Ochirea noastră va mai avea folosul practic de a ne convinge pe deplin despre jefele mari, ce le-au adus moșii și părinții nostri îndată la înființarea „Asociației”; va pune înaintea ochilor nostri împrejurările grele, între cari s'a urzit „Asociațiunea”, osteneala și munca uriașe ce s'a desvoltat în popularizarea ei în mijlocul poporului nostru, stăruința de fer în lăfărea ei până a putut să prindă rădăcinile tari de azi. Abnegațiunea neclintită a acelor, cari au pus peatru fundamental edificiului grandios al culturii noastre, zelul neobosit al acelor, cari cu diligență de furnică au adunat și adună materialul de lipsă pe fundamentul trainic, nu numai că vor umple inimile noastre de mîndrie justă pentru marea faptelor, ci vor stîrni în pieptul nostru dorul ferbite de a urma exemplorilor vii și a sucurge cu obolul și și cu toate puterile noastre la luminarea și cultivarea unui neam întreg, spriginind reuniunea lui culturală.

Privind în trecutul „Asociației”, onorat public și iubiti ascultători, vom avea satisfacția înălțătoare de a ne înălța cu figuri mari, a căror nume sînt scrise cu litere de aur în istoria culturii noastre și mai ales sînt gravate cu litere neșterse în sufletele noastre și astfel vom avea prilej a aduce și de astă-dată tributul admirațiunii, grațitudinii și recunoștinței noastre pii amintirii sfinte a acelor apostoli ai culturii noastre, pe cari providența divină pare-că anume i-a trimis neamului nostru, ca în timpul cel mai oportun să-l conducă din întunecul nesiguranței la limanul luminos al științei.

(Va urma). George Pătăcean.

de care nu putea întreprinde nici un pas. Lotario i-a fost chiar pețitor; și și-a împlinit misiunea atât de bine, că Anselmo în scurtă vreme a devenit posesorul aleei inimii sale.

Camila, așa se numea nevasta lui, asemenea se simțea prea fericită ca soția lui Anselmo, așa că nu mai înceta a mulțumi cerului și lui Lotario, care i-a fost mijlocitorul pentru a ajunge la această fericire.

În primele zile, dedicate de regulă festivităților de nuntă, Lotario a continuat, ca mai înainte, cu vizitele în casa amicului său, căruia i-a dat toată atențiunea, aranjînd în onoarea lui diferite serbări și petreceri. Imediat cum s'au terminat însă festivitățile de nuntă, și greul oaspeților s'a resifrat, a început și Lotario să reducă numărul vizitelor sale făcute în casa lui Anselmo, pentru că ținea cont de împrejurarea, la care trebuie să se gîndească fiecare om cîntate, anume, că în casa unui amic căsătorit nu mai poți intra ca pe vremea când era neînsurat, pentru-că deși asupra adevăratei prietenii nu poate să cadă nici o bănuială, modul de viețuire a celor nou căsătoriți e totuși atât de delicat și de simțitor, că devine jenant chiar și între frați adevărați, cu atât mai virtos între prieteni.

Anselmo a observat modesta retragere a amicului său și i-a făcut imputări.

— De știam, — zicea el, — că te împedecă a mea căsătorie de a conveni cu mine ca mai înainte, nu făceam pentru o lume întreagă pasul acesta. Căta vreme eram neînsurat, legăturile no-

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Micești, 21 August n. — Ieri un lucru însemnat s'a săvîrșit în comuna noastră: s'a dat cea dintăiu producțiune teatrală cu declamațiuni, care ca început a reușit bine. La 3 ore d. a. un public nu prea numeros, dar' ales s'a adunat la cărcima din capul satului, unde șura era prefăcută într'un frumos pavilion împodobit cu ramuri verzi de stejar. Seena era foarte potrivit aranjată în fund. La 4 ore s'a început producțiunea. Mai întăiau 10 ficioiri aleși, îmbrăcați frumos și încoși toți cu brîne naționale, cu clopoșele la picioare, au jucat pe scenă „Călușercul”. A urmat apoi un foarte potrivit dialog, în care sînt sibiuite toate relele societății și se îndeamnă tîrăanii să îmbrățoseze meseriile. Domnii George Toloian, invetătorul nostru și dl Salvinie Contor, invetător din Spring, de loc de aici, au predat foarte bine acest folositor dialog. Ambii au fost îmbrăcați în port național.

A urmat tînrul student de gimnaziu, Zeno Dumitrescu, fiul dlui Dr. Dumitrescu, medic în Budapesta și mare proprietar aici. Deși n'a umblat nicîcînd în școală românească, a declamat, în costum național și foarte cum se cade anecdota lui Speranță: *Tîganul cu pușca*, primită cu mult rîs și plăcere mai ales de tîrăanii.

A urmat: Școala lui Lazăr, scenă istorică din revista națională „100 de ani”, de Caragiale. A reușit peste așteptare de bine. Rolul lui George Lazăr l'a interpretat dl Maxim Ciugudean, invetător, care a avut o înfăptșare foarte mîndră și demnă și a produs bună impresiune. Rolul călugărului grec l'a făcut invetătorul G. Toloian, ear' paraclisișierii au fost domnii Felix Dumitrescu și Nic. Anca. Bine s'au purtat elevii de școală, cari și-au făcut jocurile foarte cu bun succes, și la urmă au cântat, prinși în horă, cîntarea: *Sus opinecă*. Intre băieți, tot elevi și eleve din sat, au fost și doi domnișori, dar' ambii îmbrăcați în haine românești.

Această scenă, scurtă, dar' instructivă și pîtrunzătoare a făcut o mare impresiune. Ar trebui să se reproducă cât mai des la serbările școlare.

După aceasta a urmat earăși un punct vesel. Tînrul Ionel Toloian, student gimn. în Sibiu, a declamat *Beșivul* de Speranță, și l'a făcut așa de bine, încât a plăcut tuturor.

După declamații ficioirii călușeri au jucat „Bătuta”, apoi o horă cu fete, pe care au făcut-o foarte bine. E prima horă, ce s'a încins de săteni în această comună.

Tîrăanii, durere, n'au participat în număr îndestulitor, dar' producțiunea a avut succes deplin, chiar și material. O sumă frumoasă rămîne pe seama școlăiei. Laudă tuturor celor-ce au ostenit întru aranjarea acestei producțiuni.

Rap.

Gura-Riului, în August. — Astăzi, Duminecă, 8/20 August, s'a celebrat, conform ritualului bisericeii noastre ortodoxe orientale, sfîntirea temeliei la noul edificiu al școlăiei confessionale gr-or. române în comuna fruntașă Gura-Riului din cercul Seliștei, sub conducerea p. o. domn Nicolae Ivan, asesor consistorial în Sibiu, care cu acest prilej — după finirea ceremoniei religioase — a ținut numerosului popor adunat la fața locului, o frumoasă vorbire ocașională.

După planul pus în lucrare, edificiul contemplant nu numai că va corăspunde tuturor recerîntelor legii, ci după

conturile generale grandioase, în cari e conceput, cu situație favorabilă în centrul comunei, alătura cu monumentala biserică și împreună cu aceasta va fi o podoaă a comunei, servindu-i totodată spre laudă ca și spre încurajare în lupta culturală pentru existența națională.

Măreției edificiului corăspund pe deplin și jertfele materiale, pe cari comuna bisericească și poporul blînd și docil de aici le aduc cu drag ca prinos pe altarul templului culturii noastre religioase-morale și naționale.

Pe lîngă peatra, cărămida și nășipul de lipsă, cari se vor da în natură, întreprinzătorii măiestri, dd: Schebisch, Weresch et comp. din Sibiu, acceptați ca atari la licitațiunea publică din 7/19 Iunie a. c., vor termina și predă acest edificiu comunei proprietare în termenul prefript pentru plata în sumă de 13 600 fl. (treisprezece mii și șese-sute fl. v. a.).

Dacă comunei bisericești îi va succede să averse și puteri didactice corăspunzătoare, nobilul scop spre care cu toții ținim, se va ajunge deplin, ear' bucuria va fi justă și generală.

Să ajute D-zeu, ca așa să fie!

Bêtrănel.

Chestiuni școlare.

— Dela Reuniunea invetătorilor români gr-or. dela școlăiele confessionale din diecesa Caransebeșului. —

Avis.

Prin aceasta se aduce la cunoștința p. t. domni membri ai „Reuniunii invetătorilor rom. gr-or. din diecesa Caransebeșului”, precum și on. public român, că pe seama participanților la adunarea generală ținîndă la Orșova, în 22 și 23 August (3 și 4 Septembrie), s'a exoperat pe drumurile de fer, trenurile personale și mixte de pe liniile Arad—Orșova, Budapesta—Orșova, Baziaș—Anina, N. Bog-sân, Timișoara—Orșova, precum și pe liniile ungare vicinale sud-ostice tour și retour, cunoscutul favor, că cu un întreg bilet de cl. a III-a se poate călători pe cl. a II-a, ear' cu jumătate bilet de cl. a II-a se poate călători pe cl. a III-a.

Tot așa s'a exoperat favorul de călătorie pe Dunăre dela Baziaș până la Orșova cu prețul redus de 50%.

Ambele favoruri de călătorie au valoare dela 28 August până la 12 Sept. st. n. tour și retour.

Cartele de legitimare atât pentru călătorie pe calea ferată, cât și pe Dunăre, cu cari se poate căștiga favorul de călătorie acordat, se pun la dispozițiunea președinților Reuniunii, dela cari singuraticii participători au a le cere. Pentru participanții din afară de raionul Reuniunii, sînt bilete rezervate la subserisul. Se observă cu o cale pentru aceia, cari doresc să călătorească pe Dunăre, că vaporele comunică dinspre Baziaș la Orșova, Lunia, Joia și Sîmbăta, și pleacă din Baziaș la 10 ore a. m., ear' dela Orșova spre Baziaș Mercuria, Vineria și Dumineca, la 5 ore dimineăta, ajungînd în Baziaș la 1 oră și 10 min., de unde apoi se poate continua călătoria pe calea ferată după 3 ore p. m.

Deci dară fiind proiectată călătoria pe Sîmbăta, 21 August (2 Septembrie), fiecare participant să călătorească în numita zi cu trenul, ce ajunge la Orșova la 1 oră 38 minute p. m., ori cu vapo-

de regulă în casa amicelor și a rudelor, în mijlocul cărora nevasta se simte mai bine.

Lotario mai era apoi de părerea, că fiecare păreche de însurăți și tineri însurați, ar trebui să aibă câte un amic, care să-i facă atenți pe amîndoi la greșeli și la lipsele de precauțiune, fiindcă ușor se întîmplă, că bărbatul, din delicatetea față de nevastă-sa, și pentru a nu o supăra, multe lucruri nu i-le desaproabă și nici nu-i spune, că anumite lucruri se le facă ori se nu le facă, din motivul, că comiterea sau întrelăsarea lor îi va aduce onoare sau rușine, — și așa deci, ușor s'ar afla pentru toate leac și mijloc, dacă un amic sincer s'ar angaja să le atragă atențiunea asupra lor.

Dar' unde se află un amic atât de înțelept, onorabil și sincer cum îl dorește Lotario? Numai Lotario era în stare să grijească cu ochiu ager de onoare casei amicului său, și de aceea își făcea vizitele, în zilele stabilite, atât de rar și atât de scurt, încât nu dădea ansă gurilor rele nici să se indigneze măcar, cum de un om tînr, avut, elegant și cult, cum e el, face vizite în casa unei femei frumoase cum era Camila!

Căci deși eminentul ei caracter și virtuțile ei femeiești puteau se țînă legate limbile desfrîinate, totuși Lotario nu vrea să expună bunul ei nume și onoarea bărbatului ei nici celei mai mici umbre de bănuială, și de aceea, în zilele de vizită, se ocupa mai mult cu alte lucruri, pe cari căuta să le prezenteze ca neîncunjurat de lipsă, astfel, că o bună parte din zi trecea cu recriminări și cu excusări.

rul pe Dunăre, care pleacă din Baziaș la 10 ore a. m. și sosește la Orșova tot în numita zi la 3 ore 10 minute p. m.

Bocșa-montană, în 4/16 Aug. 1899.

Ioan Marcu,
notarul gen. al Reuniunii.

Cronica zilei.

Sibiu, 22 Aug. n.

Memento. 22 August: Terminul de concurs pentru primire în alumnul din Timișoara.

24 August: Terminul de înștiințări pentru participare la adunarea „Astrei” în Deva.

27 August: Petrecerea inteligenței rom. în Murăș-Ludoș. — Petrecere în Sîn-Mihail (lângă Turda). Producțiune teatrală în Ohaba. — Petrecere în Breșcu. — Petrecere și repres. teatrală în Zernești. — Petrecere și producțiune teatrală în Armeni.

27—28 August: Adun. generală a „Astrei” în Deva.

28 August: Reun. fem. rom. din Mediaș, adun. gen. în Mediaș.

29 August: „Nera”, cassa de păstrare, adun. gen. extraord. în Bozoviciu. — Tin. rom. din Sătmăr și Sălagiu, petrecere în Supurul-de-jos.

Necrolog. Constantin Crețoiu, student din Brașov, în etate de 19 ani, a răposat Vineri. A fost înmormîntat Duminecă în cimiterul dela biserică Sf. Nicolae. Îl jelește mamă-sa, surori, frați și cumnați.

DIN FAPTELE LUI GOLDIȘ. Ziarele maghiare pun în contul noului episcop dela Arad, Goldiș, faptul, că la ziua Monarhului în mai multe comune din comitatul Aradului casele Romanilor au fost împodobite cu stindarde naționale ungurești, cari s'au putut vedea chiar și pe școlăiele românești din diecesa Aradului.

Steagul. Mare supărare între patrioții nostri, că în ziua Monarhului, Sîrbii ortodoxi din Fiume au arborat pe biserică lor steagul sîrbesc, steagul orașului Fiume și steagul austriac, adevăc al casei domnitoare, ear' de steagul unguresc nici pomană. Maghiarii ved în acest fapt demonstrație politică și amenință rău pe Sîrbii din Fiume, aducîndu-le aminte, că orașul Fiume nu se țîne nici de Sîrbia, nici de Austria, ci de — Ungaria!

Regele Carol al României, după-cum spune o telegramă din București, în urma unei răcirii s'a îmbolnăvit grav. Conform buletinului dat de medicul Dr. Theodori, Regele suferă de acute sgîrciuri de stomac. Din această cauză călătoria la Abazia, ce era s'o facă părechea regală poimăne, 24 August, s'a amînat.

Concurs. La școala confessională gr-or. din Retișor, protopresbiteratul Vîrșeșului, eparchia Caransebeșului, este de ocupat postul invetătore la clasa începătoare. Salar 330 fl. în bani, cuartir, grădiniță și 1/4 juger de pămînt arător. Termin de concurs 30 zile.

Tîrg de orz se va țînă în 28 August în *Mîșcolț*, îndesebi pentru orzuri destinate a fi prelucrate în bererii. O publicațiune și ordine de tîrg în privința aceasta se află la biroul camerei comerciale și industriale din Brașov, unde cei interesați pot afla informațiuni detaliate.

Odată se primblau amîndoi prin livezile din apropierea orașului. Anselmo zicea așa cătră Lotario:

— „Nu știu de-mi crezi, Lotario, dar' eu nu pot să mulțumesc din destul lui Dumnezeu pentru grația ce 'mi-a acordat-o, când m'a făcut fiul unor părinți cum erau ai mei, și când 'mi-a dat cu mîna dărnica toate bunătățile naturii și ale fericirii; mai presus de toate însă pentru bunătatea cea mare de a-mi fi dat mie pe Camila de nevastă și pe tine de amic, două comori, pe cari eu le știu prețui după a mea bună priecere, deși nu în măsura cum ele ar merita. Dar' cu toate aceste bunătăți și fericiri, în cari e cuprins tot ce poate dori un om, și ce-l poate face fericit și mulțumit, — eu duc totuși vieța cea mai nefericită și lipsită de ori-ce bucurii în lumea aceasta, fiindcă, nu știu de când, m'e apasă un cuget curios, pentru care îmi fac singur imputări, silindu-mă să ascund dinaintea mea gîndurile sinistre. Secretul m'e apasă însă atât de greu, încât îmi vine să-i comunic întregii lumi. Și fiindcă odată trebuie să scap totuși de el, îl depun acum în sînul tău, căci sînt convins, că tăcerea ta, și zelul cu care tu vei căuta ca sîncor amic să-mi ajuti, mă va scăpa în curînd de neliniștea de care sufer și îmi va reda gradul de viciocine, prefăcută acum în suferință și nebuinie, prin reaua dispoziție ce m'a cuprins.”

(Va urma).

Hymen. Marii Dobrescu și Simeon Moldovan; Aurelia Dobrescu și Ioan Sântimbrăni (Sebeș), fidanți.

„Astra” la Deva. Precum ni se scrie, comitetul instituit pentru aranjarea festivităților dela Deva, date din prilejul adunării generale a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”, ce se va ține în 27 și 28 August s. n., desvoință laudabilă activitate, pentru că primirea și petrecerea oaspeților în centrul comitatului lui Ioan Huniade s-a făcut se poate de strălucită și deamă de însemnată pentru prima noastră instituție culturală. Afară de programul ședințelor adunării și cel al festivităților, publicate deja, dăm în cele următoare, spre orientarea publicului doritor de a participa la adunare, o schiță despre mersul trenurilor spre Deva și retur:

a) Arad—Deva și Deva—Arad.

(În legătură cu trenurile ce sosesc dela Timișoara, Seghedin, Budapesta, Oradea-mare, Brad):

1. Tren de persoane: Arad 6 ore 35 min. dim., Deva 10 ore 42 min. a. m.
2. Tren de persoane: Arad 12 ore 11 min. d. a., Deva 2 ore 54 min. d. a.
3. Tren de persoane: Arad 4 ore 30 min. d. a., Deva 8 ore 52 min. seara.
4. Tren de persoane: Arad 7 ore 18 min. seara, Deva 10 ore seara.
1. Tren accelerat: Deva 5 ore 19 min. dim., Arad 8 ore 50 min. dim.
2. Tren de persoane: Deva 6 ore 20 min. dim., Arad 10 ore 50 min. d. a.
3. Tren accelerat: Deva 1 oră 12 min. d. a., Arad 4 ore 6 min. d. a.
4. Tren de persoane: Deva 4 ore 27 min. d. a., Arad 8 ore 57 min. seara.

b) Sibiu—Copsa-mică—Deva.

(În legătură cu trenurile dela Brașov, Cluj, Jibou-Bistrița, Petroșeni):

1. Tren mixt: S. 7.41 dim., C. 9.32.
2. Tren pers.: S. 1.21 p. m., C. 3.25.
3. Tren pers.: S. 4.40 p. m., C. 6.25.
4. Tren pers.: S. 10.30 n., C. 12.35.
1. Tren accel.: T. 3.33 dim., D. 5.19.
2. Tren pers.: T. 3.43 dim., D. 6.20.
3. Tren pers.: T. 2 d. a., D. 4.27.
4. Tren accel.: T. 8.55 dim., D. 1.30.
5. Tren mixt: T. 8.11 seara, D. 10.12.

(Dela Copsa continuare pe linia Copsa—Teiuș—Deva).

c) Sibiu—Vinț—Deva.

1. Tren pers.: S. 7.44 dim., V. 11.30.
2. Tren mixt: S. 2.05 p. m., V. 7.48 s.
3. Tren mixt: S. 5.05 p. m., V. 10.15 s.

(Dela Vinț continuare pe linia Copsa—Teiuș—Deva).

Biserica românească în Cisnădie. În marea comună săsească Cisnădie, lucrează în toată bunăvremea peste 1000 de Români în stabilimentele industriale ale Sașilor, la fabricarea de postav etc., și acești numeroși creștini de-ai noștri, gr.-or. și gr.-cat. n-au avut aici nici-o dată biserică românească. În anii din urmă poporul gr.-or. ca cei mai numeroși s-au pus pe lucru și mai cu colecte, mai dând dela sine, și-au zidit o biserică. E prima biserică românească, gr.-or., în Cisnădie. Duminică a fost sfințită prin protopresbiterul Sibiului Ioan Papiu, asessor consistorial Mateiu Voorean, preoții Emilian și Șerban Cioară, și Goga din Rășinari, Popovici din Sadu, Neșea din Bungard, Săcărea din Tălmăcel și diaconul Ioan Moja din Sibiu. Biserica e arhitecturală și la loc vederos când intri în comună. Mari merite are în jurul zidirii ei credinciosul Savu, care s'a întreprins și a ostenit mai mult ca toți pentru zidirea acestei biserici. Familii gr.-or. stabilite de tot în Cisnădie abia sunt vre-o 60 până la 70, grosul credincioșilor însă, până la 6—700 îl dau străinii intrați ca lucrători la Sași. Să le ajute Dumnezeu să se înmulțească și să înflorească bine.

Expoziție. Sub protectoratul Alteței Sale Arhiducului Friedrich se va ține în Pojona dela 26 August până la 17 Septembrie o expoziție industrială, la care pe lângă produsele industriale, de acolo vor fi expuse și produse de fabrică și produse din bransa vieiritului și grădinaritului.

Ciuma, în butul tuturor măsurilor de apărare luate de autoritățile portugeze, se lăstește repede. S'a ivit un caz de îmbolnăvire și în orașul Figueira și unul cu sfârșit letal în Barcelon. Conform statistice oficiale în Opporto au fost până acum 13 cazuri de moarte și 39 îmbolnăviri. Spania, pentru a împiedica importarea epidemiei, și-a închis granițele de către Portugalia; în urma acesteia au rămas în Portugalia cam două mii de Spanioli, cari neputându-se reîntoarce acasă, are să îngrijească de susținerea lor guvernul portugez.

În oțele de cărbuni „Piest” de lângă Hleath (Hamorganshire), în Anglia, în urma unei explozii de gaz s'a demolat o țarnă astrucând o mulțime de lucrători. Au fost scoși 21 oameni morți, iar circa 60 de înși n-au fost încă aflați.

Dreptatea Curiei. Prin 1896 câțiva soviniști, în frunte cu protopretorul Szabó Gusztáv porniseră haită în contra judeului cercual Antoniu Mahr din Bozovici, acuzându-l la fișpanul, la ministrul de justiție și prin „Egyetértés”, că înțelegerea legăturii de prietenie cu agitatorii memorandiști și cu persoane dăgmane patriei, cari au comis atentat cu dinamit în contra notarului Petrovici, că e daco-român (!) și căte toate, fiindcă era drept cu poporul și nu făcea pe pofta lătelor. Mahr a cerut oscar și tribunul din Caransebeș a osândit pe protopretorul Szabó la 200 fl. amendă, pentru calumnie, iar dintre slujbașii cercului Bozovici — notari, primari, jurați — cari subscriseră și ei arătarea făcută în contra lui Mahr, pe Petrovici, Balog, Epure Ioan, George Bogdan și Paul Petrovici, i-a osândit la pedeapsă de câte 50—150 fl.

În urma recursului osândiților ajungând cauza la Curie, această a modificat sentința, susținând numai osândirea protopretorului, iar pe a celorlalți a cassat-o.

M. S. Monarhul va lua parte la manevrele din Est-an în trei locuri. La cele din Bohemia, apoi în Septembrie la manevrele finale în Horn ale corpului II. de armată din Viena, de unde în 15 Septembrie va sosi la Klagenfurt, unde între 15—19 Septembrie se vor termina manevrele armatei din Carniolia. În 17 Septembrie soldații vor avea o pauză, se va face serviciu divin la care va asista și M. S.; tot atunci se va face recepțiunea deputațiilor.

Învățător ucis. Zilele trecute învățătorul Szabados Károly din Vaspör a fost ucis și apoi ascuns în camera locuinței proprii. Au rămas după el vându cu 9 copii.

Septe băieți mușcări de căne turbat au plecat alături din gara dela Dobrița la Budapesta în institutul antic. Momentul despărțirii de părinții lor era foarte emoționant. Unii dintre nenorociții băieți erau în deplina cunoștință a primejdiei lor și între sughițuri de plâns rugau pe părinți să nu-i lase a fi duși, căci ei doresc să moară acasă. Toți sunt băieți de oameni lucrători simpli și astfel nici ei nici părinții nu cred, că la Budapesta îi vor putea scăpa de moartea grozavă ce îi așteaptă. Au trebuit să-i despărță de părinți cu forța și să-i așeze într'un căruș separat. Trenul era deja departe, și s'ermanii oameni încă tot stăteau pe peronul gării și se boceau.

Știri mănate. În Alba-regală soldatul Iosif Mészáros s'a împușcat.

— În Szirma-Bessenyő un incendiu escat pe vânt mare a mistuit 36 case împreună cu clădirile economice.

— O laie de țigani au furat pe băiețelul de 9 ani al lui Iosif Várnai din Salonta-mare. Era unicul fiu la părinți băiețelul.

VIATA SOCIALĂ.

Din Seliște.

Pentru sporirea „fondului pentru ajutorarea studenților săraci”, tinerimea studioasă din Seliște își va ține obișnuita petrecere de vară în 15/27 August (la Sfânta Marie), la care invitat cu toată stima. Începutul la 12 ore a. m. Locul petrecerii: „Netedul”; la cas de timp nefavorabil: „Sala festivă” a școlii. Marimonoșilor donatori se va mulțumi publice.

Din Tohamul-vechiu.

Ni-s'a trimis invitate la producțiunea declamatorie-teatrală împreună cu petrecere populară, ce se va aranja din partea tinerimii române din Tohamul-vechiu, Duminică, în 15/27 August 1899 (la Sfânta Marie), la localitatea școlii (din loc. Începutul la 7^{1/2} ore seara. Prețurile de intrare la bunăvoința p. t. public. Venitul curat este destinat în favorul copiilor săraci dela școala locală. Ofertele marimonoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publică. Programa: 1. Cuvânt de deschidere, dl M. Brumboiu — 2. La oglindă, poezie de G. Coșbuc, declamată de d-șoara Virginia Poandrea. — 3. Țiganul la vânat, de Th. Speranță, declamată de d-nul Nicolae Crăciun. — 4. Numai una, poezie de G. Coșbuc, declamată de Ioan Aft. Popa. — 5. Negustorul și nărodul, dialog predat de „și...”. — 6. Teatru: „Biletul de tramvai”, comedie într'un act, de Gr. Mărunțeanu. După producțiune va urma joc.

Din Daneș.

Primim o invitație la petrecerea declamatorie-teatrală, ce se va aranja Duminică, la 15/27 August a. c., în localul școlii române din Daneș. Începutul precis la 8 ore, — cassa se deschide la 7 ore. Prețul intrării de persoană 50 cr., de familie 1 fl., tinerii prețul jumătate. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci populare. De viptuale se îngrijească fiecare.

Programa: 1. Disertație pentru popor. — 2. Cinel-Cinel, comedie cu cântece într'un act de V. Alexandri. — 3. Dormi în pace, poezie de A. Vlăduț, declamată de G. Tătar. — 4. Dans la infinit.

Tribuna Literară.

Producțiunea noastră literară.

(Urmare).

Literatura propriu zisă.

Avântul luat de literatura noastră frumoasă și poporană, ce l-am remarcat mai ales în ultimul nostru raport, se menține cu o fermitate îmbucurătoare.

Astfel repertoriul bibliografic al acestui ram și de astă-dată prezintă o serie destul de bogată de publicațiuni, între cari prevalează tot mai mul scrierile poporane.

Partea, ce vine în anul trecut presei noastre periodice în producțiunea de literatură propriu zisă, este și de astă-dată prea modestă. Afară de publicațiunile revistelor noastre beletristice și în special ale „Familiei”, numai rar dăm în foișoarele gazetelor noastre de o bucată literară, care ar avea o valoare mai durabilă și ar reclama cu drept cuvânt atențiunea noastră. Sgomotul și pasiunile luptelor politice au alungat tot mai mult musele din adăpostul ce și-l făcuseră în foișoarele ziarelor noastre.

Apreciind repertoriul ce-l avem, — mai mult voluminos decât bogat, — precum și cifrele ce arată totalul producțiunii în acest ram, trebuie să remarcăm în primul rând, că deși nici în anul din urmă nu s'au ivit talente extraordinare și opere de valoare superioară, totuși activitatea autorilor și interesul publicului celor, cari dela începutul ultimului deceniu adormiseră aproape de tot, și numai de un an doi au început earăși a da semne de viață, se mențin pe un nivel relativ destul de înalt. Îndeosebi vedem, că producțiunea de scrieri poporane și anume și tirajul acestora cresc în măsură foarte mare, — o dovadă că poporul nostru, deși după Ruteni numără pe cei mai mulți analfabeți între națiunile țării, cetește mult și știe și jertfă pentru lectură sa, o însușire care — durere — nu distinge și clasa noastră cultă.

Este adevărat, că o mare parte a scrierilor înscrise în repertoriul literaturii poporane, este cu totul neînsemnată, atât după cuprins, cât și după extensiune, și poate nici nu ar merita să fie remarcate ca publicațiuni de sine stătătoare. Însă ținând cont de nivelul cultural al poporului nostru dela țeară și de mijloacele sale bănești, nu putem formula în această materie pretențiuni mai riguroase, ci trebuie să ne mișcăm în cadrele modeste reclamate de împrejurările date. În ce privește deci lectura poporului nostru dela țeară, extensiunea scrierilor este o chestiune cu totul secundară. Aici are să ne preoște numai alegerea potrivită a bucății de lectură, și dacă aceasta va fi fericită, atunci acele mici broșuri de o coală-două vor pute ajunge la o însemnată egală cu a volumelor mari, ce le producem în alte ramuri ale literaturii noastre.

Și în această privință autorii și editorii noștri merită toată lauda, încât nici-când nu s'au lăsat seduși prin setea de câștig, ca să deie în mâinile poporului scrieri vicioase și imorale, cum se fabrică în măsură enormă la alte popoare, și îndeosebi și în România, pentru a specula naivitatea și slăbiciunile claselor neculte.

Dar' nu este destul a feri poporul de lectură păgubitoare. Avem datorința de a lucra și în direcțiune pozitivă și de a crea o literatură, care să nutrească și întărească moralitatea în popor. Este aceasta mai ales pentru noi un înalt interes național, și în această privință — după-cum se constată și la alt loc al acestui raport — puțin s'a făcut și îndeosebi prea puțin au făcut cercurile noastre bisericești. Credem deci, că „Asociațiunea” noastră, prin publicarea unui concurs pentru mici scrieri religioase-morale, a servit un important interes cultural și național al poporului nostru.

Ce privește publicațiunile beletristice destinate pentru cercurile mai culte, vedem că între aceste prevalează literatura dramatică, un ram până acum puțin cultivat la noi. Avântul acestui gen, după-cum am amintit în rapoartele noastre premergătoare, este a se mulțumi mai ales „Societății pentru crearea unui fond de teatru național român”, care dela reorganizarea comitetului său încoace a pășit pe un teren de muncă reală, și prin înființarea „Bibliotecii

teatrală” face servicii însemnate literaturii noastre și înaintării culturale a poporului nostru. Repertoriul creat cu destulă îngrijire de această societate va da un puternic avânt societăților noastre de diletanți și va contribui în mod însemnat la nobilitarea gustului și a moravurilor poporului, precum și peste tot la ridicarea nivelului său cultural.

Literatura istorică.

Stările de-adreptul îngrijitoare, ce le-am remarcat în ultimul nostru raport cu privire la literatura istorică și de natură înrudită, deși nici pe departe nu sunt delăturate, ni-se prezintă de astă-dată totuși în condițiuni ceva mai mulțumitoare. În urma atențiunii ce s'a dat scrierilor istorice în sinul „Asociațiunei” noastre, precum și în urma împrejurării, ce în anul trecut au fost publicate — ca e drept în mare parte de cercuri oficiale și fără conlucrarea noastră — mai multe scrieri de istorie militară, repertoriul acestui ram este cu mult mai bogat ca în anul premergător.

Presa periodică, care în trecut a fost cel mai productiv și cel mai însemnat factor al istoriografiei române, a abandonat aproape cu totul cultivarea istoriei noastre naționale; foile noastre cu prea puține excepțiuni numai rar mai publică studii istorice și de materie înrudită, cari ar avea o valoare mai durabilă, și astfel este puțin de tot ceea-ce putem remarcă în acest ram dintre articolele apărute în gazetele noastre în decursul anului 1898.

Cadrele peste măsură modeste, în cari se mișcă repertoriul ce ne stă la dispoziție și cari nici pe departe nu stau în proporțiune cu însemnatătea istoriografiei, mai ales la un popor avizat — ca și al nostru — la cultivarea simțimentelor naționale și la înțărirea conștiinței sale naționale, — sunt deja în sine justificarea cea mai elocuentă a măsurilor luate de „Asociațiunea” pentru înaintarea acestui ram eminent național al literaturii noastre.

Înțelegem anume în primul rând publicarea unui concurs la un premiu de 500 coroane pentru scrieri de materie istorică, — concurs pentru care comitetul central a ales un subiect de istorie culturală, atât pentru-că acest ram al istoriei noastre naționale, deși cel mai însemnat în istoria noastră contemporană, a fost până acum mai puțin cultivat — cât și apoi pentru considerațiuni impuse nouă de caracterul pur cultural al „Asociațiunei” noastre.

La al doilea loc remarcăm deosebită atențiune ce o dă organul „Asociațiunei” scrierilor istorice. Dintre publicațiunile mai mari, apărute în anul trecut, amintim la acest loc biografia lui Dragoș, care elucidează una dintre cele mai interesante și momentuoase episoade ale întâmplărilor dela 1848, și Conscriptiile dela 1733 a episcopului Klein, care este cea mai veche statistică a Românilor de dincoace, și prin urmare un însemnat izvor pentru istoriografia noastră. În anul curent „Transilvania” a continuat acțiunea începută și a publicat Cronica lui Anonymus, cea mai veche și importantă cronică, care vorbește despre poporul nostru și care — prin o întreprindere neexplicabilă a celor chemați — a rămas până acum netradusă în limba română.

Conduc de aceleași considerațiuni, organul „Asociațiunei” a început a da în mod sistematic informațiuni și despre literatura străină, încât atinge istoria poporului nostru.

O problemă și mai momentuoasă se va impune „Asociațiunei” îndată-ce vom avea creat muzeul național și paralel cu acesta și secțiunile literare provăzute în §. 2 al statutelor noastre. Atunci anume ne vor fi date condițiunile prealabile pentru a conlucra cu succes la adunarea și publicarea izvoarelor istoriografiei noastre, la inaugurarea studiilor archeologice, atât de importante pentru istoria noastră și totuși până astăzi cu totul neglijate de noi, și în fine la înaintarea cercetărilor etnografice, îngrijite până acum aproape exclusiv numai de străini.

Înainte de a trece la alt obiect, ne vedem îndemnați a remarcă la acest loc încă două momente mai importante.

Unul este împrejurarea, ce le-am înșiriat în repertoriul de sus, aproape toate sunt datorite unor autori străini. Credem însă, că în vederea rolului important și glorios ce l-au avut ostașii români în luptele mari ale imperiului habsburgic,

ar fi de dorit, ca aceste pagini frumoase ale istoriei noastre naționale să fie eternisate prin autori români și cu deosebire considerate la partea ce ni-se cuvine nouă din acele fapte mărețe. Adresăm deci un călduros apel către toți aceia, cari au avut ori au prilej a studia din izvoare autentice, ori cari cunosc din experiență proprie istoria noastră militară, și îndeosebi către oficerii noștri activi și emeriți, să-și consacre timpul și puterile în măsură cât mai intensivă eternisării acestei frumoase și glorioase părți a istoriei noastre naționale.

În fine nu putem încheia această parte a raportului nostru fără a remarcă și valoroasele publicațiuni ale dlor profesori Drăgălina și Bălan, apărute în „Biblioteca noastră” din Caransebeș. Continuând această colecțiune, apreciată și în rapoartele noastre premergătoare, pe calea inaugurată de numiți autori, își va crea un deosebit titlu de merit pentru literatura noastră istorică, și prin aceasta și pentru înțărirea națională și culturală a poporului nostru. Deasemenea este o publicațiune binevenită și volumul „Zarandul și Munții-Apuseni”, care este o frumoasă și deamă continuare a valoroasei scrieri „Țeara noastră” de Silv. Moldovan, despre care am vorbit deja cu alte ocazii.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

„Transilvania”, organul „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”. Apare în Sibiu în 10 numeri pe an. Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria: 10 coroane, pentru străinătate: 12 franci. Membrii „Asociațiunei” primesc „Transilvania” gratuit. Anul XXX, nr. VII. din Iulie—Aug. 1899 are următorul cuprins: Producțiunea noastră literară. (Raportul secretarului I. despre mișcarea literară română din patrie dela 1 Iulie 1898 până la 1 Iulie 1899). — Din sinul „Asociațiunei”. — Știință, literatură și artă. — Partea oficială.

MAI NOU.

Turburări în Paris.

Duminică seara pe străzile Parisului s'au iscat turburări sângeroase. Turburările le-au înscenat antisemiții și naționaliști, cari au făcut demonstrații. Poliția voinde să-și refire, a venit în conflict cu ei. Demonstrații au pusecat din revolve. Mai mulți polițiști sunt răniți. Pe la 1 oră din noapte ordinea a fost restabilită.

Conform raportului prefectului de poliție au fost răniți 380 de oameni. Dintre polițiști sunt răniți 59. Arestați au fost în total 150 de demonstrații, dintre cari 80 au fost eliberați.

Procesul Dreyfus.

Pertractarea de Luni nu este de interes deosebit. Au fost interogați martori, ale căror depoziii sunt de însemnată secundară. Depozițiile unora sunt agravante pentru Dreyfus. Astfel este depozitia generalului Fabre, a arhivarului Grébelin, a căpitanului Iunkh etc.

La

Abonament lunar

pentru

August st. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Sosiți în Sibiu.

La 22 August n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Klausnitzer din Arad, Szánkay din Gösnitz, ingineri; Velieska, locotenent din Orăștie; Foramitti, director din Mediaș; Kremer cu familia, inspector sup. din Budapesta; Reinle, voiajor din Viena; Fischer, Meyer, Magyar, Fuchs, din Viena, Kalán, Sandor, din Budapesta, Balassa din Vilány, Wolf din Făgăraș, comercianți; Tleischer, cu soția din Făgăraș.

Hotel „Neurhiser”: Boyen, general din Budapesta; contele Valdegh din Bistrița, Albani din Sămbăta-inferioară, privatieri; Vasile cu soția, profesor, Sandulescu cu soția, ingineri, din Rimnic; Halsfelder, sublocotenent din Viena; Zay, învățător din Cinca-mare; Rohr din Seghedin, Gmeiner din Brașov, comercianți; Flora, musicant din Alba-Iulia.

Hotel „Meltzer”: Alexandrina Mihailă, privatieră din Brașov; Dobrescu cu soția, Iacovachi cu soția, din Văleale, comercianți.

Hotel „Habermann”: Chircola, mașinist, Georgescu cu familia, lăcătar, din Rimnic.

Bibliografie.

A apărut:

Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaito Rizoș, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei- ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

Bunacuvintă, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschevici, Suceava, red. și editura societății „Școala română”. Preț 30 cr. (Figurază ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățatură pentru tineret).

Situațiunea școlară a liceului „S-tii Petru și Paul” din Ploiești pe anul școl. 1898—99, sau în limbajul nostru, **programa liceului** pe anul școlar amintit mai sus, conținând discursul directorului Ioan Nicolescu, rostit cu ocaziunea distribuirii premiilor la sfârșitul anului, răspunsul prefectului Petru Th. Sfetescu al județului pe al cărui teritor se află liceul și date școlare.

Istoria agriculturii, de I. Loser, traducțiune autorizată, de „Un prieten al plugarilor”. Retipărire din „Tel. Rom.” Sibiu, tiparul tipografiei archidiecezane.

Partea a VI-a din **Memoriile lui Iosif Sterca Șuluțu** de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: **Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțu**, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia nefericitului Dragoș.

Ceva din trecutul orașului Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. lui Hermann Beiner în Suceava.

A apărut în tipografia noastră cartea „**Principiile politice**” (după **Dr. Fr. de Holtzendorff**) de **Teodor V. Păcățian**. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și ceteș. Preț 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

Politica e — știință. — Politica e artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflctele între manevra dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor- ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru.

De vânzare în librăria institutului nostru.

„**Naționalitatea**”. Societatea noastră „Tipografia” a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de **Max Nordau** despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri limbajul frumos în care „Rosmarin” ai nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna” s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziari, ci să fie colectate într-un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” cănn a retipărit articolul din „Tribuna” în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francoat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia” societate pe acțiuni în Sibiu.

La „**Tipografia**”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nătescu	fl. —75
La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu	—50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann	—50
La blondine. Polca mazuza pentru piano de Sigismund Paulmann	—50
Turda. Marș patriotice de Paulmann	—50
Hora reginei. De Sig. Paulmann	—25
Serba păpușelor. De Sig. Paulmann	—25
Marș turcesc. De Sig. Paulmann	—25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa	—50
Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo	—1—
Serba oficerilor. De C. Dimitrescu	—50
La fille du Marin Vals de Ivanovici	—1—
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps	—75
Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide	—1—
Am plans. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Siaguratarea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Chirillo	—75
Clair. Polca pentru piano de Alph. N. Ochiabii	—25
Institutele-Unité. Vals pentru piano de Carol Decker	—1—
Serba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu	—50
Serba mirilor. De Const. Dimitrescu	—50
Iubileu. Marș de Gh. Fontino	—50
Surorile. Hora de Gh. Fontino	—50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu	—50
Zéphir. Polca mazuza de G. Ionescu	—75
Souvenir de Zürich. Polca mazuza de Anton Kneisel	—50
Gas de quart original. De Mayer Lutz	—50
Pavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margaritescu	—75
Al plans și tu v'rodă? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu	—50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu	—50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu	—50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	—75
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	—40
De Brăila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	—50
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano Ioan D. Burlan	—50
Serba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Burlan	—50
I. Villacrose. De ce „mi-ai zis odinioară, romanță	—75
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano I. Paschill. L'Amiité, vals	—50
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu	—75
Doina codrului	—75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, serbă pentru piano	—50
I. Braunstein. Rêve du Matlot, vals pentru piano	—1—
G. Vasiliu. Freametul Zăvoaiului, horă C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano	—75
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa „mi-e soris, romanță pentru voce și piano	—50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals	—150

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 22 August n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.35	vând.	9.41
Lira turcească				
Imperial (15 R. aur)		18.85		18.95
Ruble rusești 100 a		126.—		127.—
Galbeni		5.62		5.68
Napoleon-d'or		9.50		9.66
100 Marce germane		58.60		59.—
Livre sterling		11.94		12.04

Bursa de Budapesta.

Din 19 August n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	118.40
„ „ „ 4%	96.40
„ „ val. cor. 6%	120.75
Împrumutul căilor ferate ung.	120.20
Bonuri rurale ung.	94.75
„ „ croate-slavone	96.—
Obligațiunile desp. regalilor	100.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	141.—
Renta de hârtie austriacă	100.10
„ „ de argint austriacă	100.—
„ „ de aur austriacă	118.50
Losuri austriace din 1860	138.—
Acțiunile băncii austro-ungare	900.—
„ „ de credit ung.	892.—
„ „ de credit austr.	891.50
Serisuri fondare ale institutului de credit și economii „Albina”	102.—
Argintul	5.67
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'or	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livre sterlingi	120.75

Bursa de Viena.

Din 19 August n. 1899.

Renta de aur 4%	118.20
Renta ung. v. c. 4%	96.40
Împrumutul căilor ferate ung.	120.40
Bonuri rurale ung.	94.50
„ „ croate-slavone	96.25
Renta de hârtie austriacă	100.15
„ „ argint austriacă	100.15
„ „ aur austriacă	118.60
Losuri austriace din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	908.—
„ „ de credit ung.	892.50
„ „ de credit austr.	887.30

Bursa de București.

Din 5 August v.

5%, Renta perpetuă	4%	Fonc. rur.	84
5 „ „ am. 1881 101 1/2	5 „ „ urb. Buc. 91 1/2		
5 „ „ 1892 100 1/2	5 „ „ Iași 86		
5 „ „ 1893 100 1/2	Banca Naț. 2725		
5 „ „ 1894 87 1/2	„ Agric. 855		
5 „ „ 1895 89	„ României		
4 „ „ 90.94 90	„ de scont	346	
4 „ „ 1896 92	Dac. Rom. 442		
4 „ „ 1898 92	Naționala 463		
Convertite rurale.	Patria		
5%, Obl. c. B. 1883	„ Construcții	75	
4 1/2 „ „ 1890	Basalt artificial		
5%, „ „ 1895	Tramv. nou		
5 „ „ Fonc. rur.	95%	Baia centrală	127

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Concurs

pentru postul de avocat la „Sătmar-rea”, institut de credit și economii în Seini.

1. Salar fix 1000 fl., plătit în rate lunare anticipative.
2. La călătorii afară de ținutul orașului rebonificarea speșelor pentru trăsura eventual calea ferată și diurn de 5 fl.
3. Din eventualul venit curat al speșelor de proces 20%.
4. Clientelă privată.
5. Datorințe: apărarea intereselor institutului înaintea judecătorilor și altor foruri, purtarea proceselor, darea de sfaturi juridice în afacerile institutului, statuirea stărei cârților funduare și întabulări pentru asigurarea împrumuturilor.

Detaliurile și modalitatea serviciului se vor stabili într-o convenție deosebită.

Termenul concursului este 15 Septembrie st. n. a. e. Postul este a se ocupa îndată după alegere.

Recursurile sunt a se adresa la direcțiunea institutului.

Direcțiunea „Sătmarerei”.

În strada Bruckenthal nr. 5, Sibiu,

se primesc tot soiul de rufe și haine pentru [254] 2—2

spălat și scrobit (călcat)

după metoda vieneză.

Prețuri foarte moderate. — Serviciu prompt.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Un băiat

deștept, din casă bună, cu cel puțin 2 clase gimnaziale ori reale se primește imediat ca învățăcel la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voeste să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și lăncu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a. Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apărut în cuvinte elocvente, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicatiune unei trebuințe ce intrădever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comande se pot face la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric „Pătri alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — peșe florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Și cel mai neglijent om

e silit să-și conserve dinții. Eu îi recomand

Sarg's Kalodont

drept cel mai bun mijloc. Garantat calitatea cea mai bună și proaspătă.

Depozitul principal în Sibiu la:

[87] 4—6

Parfumeria Meltzer,

strada Cisnădiei, (edificiul comandi de corp).

Gustav Meltzer,

fabrică de săpun și lumini, strada Gușterii.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de povești și schițe.

Preț 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

La Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tiner” de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte”, adeică considerațiuni asupra maximele eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscled”, narațiune de Bolanden (48 pag.) — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus de 40 cr. sau 1 leu la 80 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 6 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Preț unu exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Toiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăgelnul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstema de mamă. Legendă populară din giurul Năședului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némecová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Izruik. Un exemplar cu prețul redus de 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Chidărșca cu trei picoloare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genetray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndrăgelnic. Novellă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Țeară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Crăinului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoica. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson (1899). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Veeinfi. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 80 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârșitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusea-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și poana ei alonă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spioe de aur. Culesse de dascălul Ioan F. Lașar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Ropeni. Novellă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan voni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarea Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul al col trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fedeță. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Ruselină pșcurarul. Poveste de Nicolae Trămbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novellă de I. Turgenev. Traducere din limba rusă de Enes Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

celor- ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.